

HRVATSKI SABOR

KLASA: 960-01/21-01/08

URBROJ: 65-21-02

Zagreb, 18. ožujka 2021.

Hs**NP*960-01/21-01/08*65-21-02**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog odluke o proglašenju 2021. godine - "Godinom Marka Marulića"*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora, aktom od 10. ožujka 2021. godine.

Za svoju predstavnicu, koja će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Odbor je odredio izv. prof. dr. sc. Vesnu Bedeković, predsjednicu Odbora.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

HRVATSKI SABOR
Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu

KLASA: 960-01/21-01/03

URBROJ: 6521-15-21-05

Zagreb, 10. ožujka 2021.

Hs**NP*960-01/21-01/08*6521-15-21-01**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	18-03-2021		
Klasifikacijska oznaka:	960-01/21-01/03		Org. jed.
Uredbeni broj:	6521-15-21-05	Pril.	Vrij.
		1	—

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog odluke o proglašenju 2021. godine – „Godinom Marka Marulića“ ;

Na temelju članka 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“ 81/13, 113/16, 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. i 123/20.) Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora, podnosi Prijedlog odluke o proglašenju 2021. godine – „Godinom Marka Marulića“.

Za svoje predstavnike koji će u ime predlagatelja sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela Odbor određuje izv. prof. dr. sc. Vesnu Bedeković, predsjednicu Odbora.

PREDSJEDNICA ODBORA

izv. prof. dr. sc. Vesna Bedeković

**PRIJEDLOG ODLUKE O PROGLAŠENJU 2021. GODINE - „GODINOM
MARKA MARULIĆA“**

Na temelju članka 81. Ustava Republike Hrvatske, Hrvatski sabor je na sjednici održanoj _____ 2021. godine donio

ODLUKU

O PROGLAŠENJU 2021. GODINE - „GODINOM MARKA MARULIĆA “

I.

Godina 2021. proglašava se „Godinom Marka Marulića“

II.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Narodnim novinama“.

Klasa:

Urbroj:

Zagreb,

PREDSJEDNIK HRVATSKOG SABORA

Gordan Jandroković, v.r.

OBRAZLOŽENJE:

Ured predsjednika Hrvatskoga sabora uputio je Odboru za obrazovanje, znanost i kulturu prijedlog Agencije za odgoj i obrazovanje i Društva profesora hrvatskoga jezika u kojem podnositelji predlažu da se razdoblje od 22. travnja 2021. do 22. travnja 2022. godine proglasi - „Godinom *Judite* Marka Marulića“.

Jednako tako, uzimajući u obzir izniman značaj i ulogu Marka Marulića kao najvrjednijeg hrvatskog srednjovjekovnog pisca, ujedno i tvorca prvoga epa na hrvatskome jeziku, klasika kršćanske književnosti te jednoga od najpoznatijih europskih humanista, prijedlog je Ureda predsjednika Hrvatskoga sabora da uvažavajući cjelokupan književni opus, Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu razmotri kao prijedlog za proglašenjem „Godine Marka Marulića“.

U razmatranju navedenoga prijedloga, Odbor je raspolagao pisanim mišljenjima Ministarstva znanosti i obrazovanja (Klasa: 023-01/21-02/00039, Urbroj: 533-01-21-0002), Ministarstva kulture i medija (Klasa: 612-01/21-01/0030, Urbroj: 532-01/13-21-02) i Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (Klasa: 960-01/21-01/03, Urbroj: 64-01-21/3-207-02).

Ove godine obilježava se 500 godina od tiskanja prve autorske knjige na hrvatskome jeziku – *Judite* Marka Marulića, znamenitoga hrvatskog književnika koji je upravo zbog tog djela dobio naziv „otac hrvatske književnosti“. Marulićeva *Judita*, prvi umjetnički ep u hrvatskoj književnosti napisan je 1501. godine na narodnom jeziku, a objavljena je u Veneciji 1521. godine. *Judita* je bila europski *bestseller* svoga vremena, prevedena je na mnoge svjetske jezike te je za Marulićeva života doživjela čak tri izdanja u samo 18 mjeseci i kao takva svjedoči o značajnome mjestu hrvatske kulture u europskom okvirima. Stoga se s tom obljetnicom s pravom možemo ponositi.

Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu na svojoj 11. sjednici održanoj 10. ožujka 2021. godine, jednoglasno je podržao prijedlog Ureda predsjednika Hrvatskoga sabora za proglašenje 2021. godine – „Godinom Marka Marulića“ jer Odbor smatra da je riječ o hvalevrijednoj inicijativi koja ima za cilj promicanje vrijednosti Marulićevog književnog opusa, njegove važne uloge u nacionalnom literarnom fondu, iznimnog i nadaleko priznatog Marulićevog značaja u povijesti hrvatskoga jezika, kao i ukorijenjenost hrvatske književnosti u europskom kulturnom kontekstu.

Važnost donošenja navedene odluke sastoji se u činjenici da je Marko Marulić kao tipičan humanist većinu djela (više od 80 posto sačuvanih tekstova) napisao na latinskom, ali je ostavio i značajan opus na hrvatskome te nekoliko kratkih spisa na talijanskome (sačuvana su 3 pisma i, vjerojatno njegova, 2 soneta). Književna mu je ostavština opsežna i raznovrsna: obuhvaća djela u stihu i prozi, kompendije i zbornike uputa za praktičan kršćanski život, moralno-teološke i kulturno-povijesne rasprave, propovijedi, dijaloge, priče, pisma, epove, poeme i kraće pjesme. Glavni su mu književni uzori bili *Biblija*, patristika i klasična antika. Gotovo u cijelom opusu zauzet je širitelj i tumač temeljnih zasada kršćanske moralke, no uz duboku religioznost i trajnu sklonost ćudorednoj pouci očitovao je izrazito humanističku obrazovanost i širinu interesa (književnost, povijest, arheologija, politika, pravo, slikarstvo). Većinu Marulićevih latinskih djela čine prozni spisi religiozno-poučna, moralističkog i teološkog sadržaja. Po opsegu i svjetskom odjeku na prvome je mjestu *Upućivanje u čestit život po primjerima svetaca*, ili *Institucija* (*De institutione bene vivendi per exempla*

sanctorum, oko 1496., prvo poznato izdanje 1507), zbirka poučnih pričica i anegdota iz *Biblije* i svetačkih životopisa u šest knjiga. Svrha je djela živim i sažetim primjerima, bez apstraktnih razmatranja, ponukati čitatelja na krjepostan život. *Evandelistar* (*Evangelistarium*, 1480–1500., prvo poznato izdanje 1516), najznačajnije Marulićevo moralno-teološko djelo, rasprava je u sedam knjiga o praktičnoj kršćanskoj etici, zasnovana na obradbi triju bogoslovnih krjeposti: vjere, nade i ljubavi, na koje se, po Maruliću, može svesti cijela *Biblija*.

U mnogim djelima Marulić je očitovao humanističko zanimanje za povijest te domoljubnu zabrinutost zbog osmanskih osvajanja i razjedinjenosti kršćanske Europe.

Uz nekoliko domoljubnih (*Molitva suprotiva Turkom*, *Tužen'je grada Hjerolimima*) i šaljivo-poučnih pjesama ostali hrvatski stihovi pretežno su nabožne i moralističke tematike. Maruliću se pripisuje i dramski tekst (također u stihovima) *Prikazan'je historije svetoga Panucija*, adaptacija talijanskog predloška Fea Belcarija.

Po općem sudu najvažniji hrvatski pisac XV. i XVI. st. i nacionalni klasik, Marulić se u novije doba i izvan hrvatskih granica prepoznaje kao istaknut predstavnik europskoga kršćanskoga humanizma i renesansne epike.